Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 28. júna 2011 [1]

Vec C-380/09 P

Melli Bank plc
proti

Rade Európskej únie

„Odvolanie — Reštriktívne opatrenia prijaté voči Iránskej islamskej republike s cieľom zabrániť šíreniu jadrových zbraní — Rozšírenie reštriktívnych opatrení na subjekty ‚vo vlastníctve alebo pod kontrolou' osôb alebo subjektov označených za osoby alebo subjekty, ktoré sa podieľajú na činnostiach Iránu v jadrovej oblasti, sú s nimi priamo spojené alebo ich podporujú — Stopercentná dcérska spoločnosť — Diskrečná právomoc Rady pri zápise do zoznamov — Dôvody zápisu — Proporcionalita — Povinnosť odôvodnenia"

Obsah

I – Okolnosti predchádzajúce sporu a napadnutý rozsudok 2

II – Konanie pred Súdnym dvorom a návrhy účastníkov konania 4

III – Analýza 5

A – O treťom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o výklad kritéria, ktorým sa má určiť, či je odvolateľka „vo vlastníctve alebo pod kontrolou" v zmysle článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 5

1. Argumentácia účastníkov konania 5

2. Posúdenie 6

B – O prvom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení pri výklade článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 a o druhom odvolacom dôvode založenom na porušení zásady proporcionality 9

1. Argumentácia účastníkov konania 9

2. Posúdenie 10

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

a) O prvej časti prvého odvolacieho dôvodu 10

b) O druhej časti prvého odvolacieho dôvodu a o druhom odvolacom dôvode 12

C – O štvrtom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom posúdení, pokiaľ ide o povinnosť odôvodnenia sporného rozhodnutia 15

1. Argumentácia účastníkov konania 15

2. Posúdenie 16

IV – O trovách 18

V – Návrh 18

1. Týmto odvolaním sa Melli Bank plc (ďalej len „Melli Bank“ alebo „odvolateľka“) domáha zrušenia rozsudku Melli Bank/Rada [2] (ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorý vydal Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev v spojených veciach T-246/08 a T-332/08. Týmto rozsudkom Súd prvého stupňa vo veci T-246/08 zamietol žalobu o neplatnosť odvolateľky podanú proti bodu 4 tabuľky B prílohy rozhodnutia Rady 2008/475/ES z 23. júna 2008, ktorým sa vykonáva článok 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 423/2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu [3] (ďalej len „sporné rozhodnutie“), ktorým Rada Európskej únie (ďalej len „Rada“) vykonala zápis odvolateľky do zoznamu subjektov, ktorých aktíva sa musia zmraziť, a vo veci T-332/08 okrem návrhu na zrušenie vyššie uvedeného bodu 4 tabuľky B zamietol aj návrh na vyhlásenie neuplatniteľnosti článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia Rady (ES) č. 423/2007 z 19. apríla 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu [4] vo vzťahu k odvolateľke.

I – Okolnosti predchádzajúce sporu a napadnutý rozsudok

2. Z bodu 1 a nasl. napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolateľka je akciovou spoločnosťou zaregistrovanou v Spojenom kráľovstve, kde má aj svoje sídlo. Svoju činnosť začala vykonávať v roku 2002 v dôsledku transformácie britskej pobočky Bank Melli Iran (ďalej len „Bank Melli“). Bank Melli, ktorá vlastní celé základné imanie odvolateľky, je iránskou bankou, ktorú vlastní iránsky štát. Činnosť Melli Bank povolil a dohliada nad ňou Financial Services Authority (úrad pre finančné služby Spojeného kráľovstva, ďalej len „FSA“).

3. Konanie pred Súdom prvého stupňa súvisí s uplatňovaním režimu reštriktívnych opatrení zavedeného s cieľom vyvinúť tlak na Iránsku islamskú republiku a prinútiť ju tak ukončiť jej činnosti v jadrovej oblasti, ktoré predstavujú nebezpečenstvo šírenia alebo vývoja nosičov jadrových zbraní (ďalej len „šírenie jadrových zbraní“). Tento režim je založený na rezolúcii Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov (ďalej len „Bezpečnostná rada“) č. 1737 (2006) [5] z 23. decembra 2006, v prílohe ktorej boli vymenované osoby a subjekty, ktoré sa podľa Bezpečnostnej rady podieľali na šírení jadrových zbraní v Iráne a ktorých finančné prostriedky a hospodárske zdroje (ďalej len „finančné prostriedky“) sa musia zmraziť. Tento zoznam bol aktualizovaný rezolúciou Bezpečnostnej rady č. 1747 (2007) z 24. marca 2007. [6] Treba poznamenať, že Bank Melli ani Melli Bank neboli zapísané do tohto zoznamu, a to ani po jeho aktualizácii.

2 — Rozsudok z 9. júla 2009, Zb. s. II-2629.
3 — Ú. v. EÚ L 163, s. 29.
4 — Ú. v. EÚ L 103, s. 1.
5 — S/RES/1737 (2006)*.
6 — S/RES/1747 (2007).

4. Pokiaľ ide o Európsku úniu, rezolúcia č. 1737 (2006) bola vykonaná spoločnou pozíciou Rady č. 2007/140/SZBP z 27. februára 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu [7]. Článok 5 ods. 1 písm. a) tejto spoločnej pozície stanovil zmrazenie finančných prostriedkov, ktoré boli vo vlastníctve, držbe alebo pod priamou či nepriamou kontrolou subjektov a osôb uvedených v rezolúcii. Článok 5 ods. 1 písm. b) tejto spoločnej pozície rozšíril toto opatrenie na osoby a subjekty, ktoré Rada označila za osoby a subjekty, ktoré sa podieľajú na šírení jadrových zbraní, sú s ním priamo spojené alebo ho podporujú.

5. V rozsahu, v akom boli dotknuté aj právomoci Európskeho spoločenstva, bolo v nadväznosti na spoločnú pozíciu č. 2007/140 na základe článkov 60 ES a 301 ES prijaté nariadenie č. 423/2007. Článok 7 ods. 1 tohto nariadenia, ktorý má veľmi podobný obsah ako spoločná pozícia, stanovuje zmrazenie finančných prostriedkov, ktoré patria osobám, subjektom a orgánom uvedeným v rezolúcii č. 1737 (2006), ako aj všetkých finančných prostriedkov, ktoré tieto osoby, subjekty alebo orgány vlastnia, majú v držbe alebo kontrolujú. Článok 7 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia č. 423/2007 rozširuje túto možnosť zmrazenia finančných prostriedkov na osoby, subjekty alebo orgány označené Radou v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. b) spoločnej pozície č. 2007/140 za osoby, subjekty alebo orgány, ktoré sa podieľajú na šírení jadrových zbraní, sú s ním priamo spojené alebo ho podporujú. Osoby, subjekty a orgány označené Radou na základe článku 7 ods. 2 nariadenia č. 423/2007 sú vymenované v prílohe V tohto nariadenia.

6. Podľa článku 7 ods. 2 písm. d) tohto nariadenia príloha V zahŕňa aj „fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány… označené za osoby, subjekty alebo orgány… ktoré sú právnickou osobou, subjektom alebo orgánom vo vlastníctve alebo pod kontrolou osoby, subjektu alebo orgánu uvedených v písmenách a) alebo b), a to aj nezákonným spôsobom," ktorých finančné prostriedky sa v dôsledku toho zmrazia.

7. Článok 15 ods. 2 tohto nariadenia okrem iného stanovuje, že „Rada kvalifikovanou väčšinou zostaví, preskúma, zmení a doplní [prílohu V] v plnom súlade s rozhodnutiami Rady [prijatými na základe článku 5 ods. 1 písm. b)] spoločnej pozíci[e] 2007/140…" Podľa tohto ustanovenia musí navyše Rada tento zoznam pravidelne preskúmať, a to aspoň každých 12 mesiacov.

8. Článok 15 ods. 3 nariadenia č. 423/2007 stanovuje, že „Rada uvedie individuálne a špecifické dôvody pre rozhodnutia prijaté podľa odseku 2 a oznámi ich dotknutým osobám, subjektom a orgánom."

9. Onedlho po prijatí nariadenia č. 423/2007 Bezpečnostná rada prijala rezolúciu č. 1803 (2008) z 3. marca 2008 [8], ktorou žiada „všetky štáty, aby boli obozretné, pokiaľ ide o činnosti vykonávané finančnými inštitúciami nachádzajúcimi sa na ich území so všetkými bankami usadenými v Iráne, konkrétne s [Bank Melli], ako aj s ich pobočkami a expozitúrami v zahraničí na účely zabránenia, aby tieto činnosti prispeli k činnostiam, ktoré predstavujú riziko šírenia jadrových zbraní." [9]

10. Dňa 23. júna 2008 Rada prijala spoločnú pozíciu č. 2008/479/SZBP [10], ktorou bola zmenená a doplnená spoločná pozícia č. 2007/140. Podľa prílohy novej spoločnej pozície bola Bank Melli, ako aj jej pobočky a dcérske spoločnosti zaradené medzi subjekty, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie finančných prostriedkov v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. b) spoločnej pozície č. 2007/140. Toto zmrazenie bolo vo vzťahu k Bank Melli a k odvolateľke ponechané v platnosti aj podľa spoločnej pozície č. 2008/652/SZBP [11], ktorou bola spoločná pozícia č. 2007/140 opäť zmenená a doplnená.

7 — Ú. v. EÚ L 61, s. 49.

8 — S/RES/1803 (2008).

9 — Tamže, bod 10. Poukazujem na to, že v anglickej verzii tejto rezolúcie je uvedené spojenie „branches and subsidiaries", ktoré možno do francúzštiny preložiť ako „succursales et filiales" [„pobočky a dcérske spoločnosti"] a ktoré považujem za jasnejšie ako spojenie použité vo francúzskej verzii.

10 — Ú. v. EÚ L 163, s. 43.

11 — Spoločná pozícia Rady zo 7. augusta 2008 (Ú. v. EÚ L 213, s. 58).

11. V ten istý deň Rada prijala sporné rozhodnutie. Podľa bodu 4 tabuľky B prílohy tohto rozhodnutia Rada zapísala Bank Melli a jej dcérske spoločnosti, vrátane Melli Bank, do zoznamu uvedeného v prílohe V uvedeného nariadenia.[12] Tento zápis mal za následok zmrazenie finančných prostriedkov odvolateľky.

12. V bode 4 tabuľky B prílohy sporného rozhodnutia je uvedený názov odvolateľky, jej poštová adresa v Londýne a dátum jej zápisu (konkrétne 26. jún 2008). Rada uviedla dôvody, ktoré ju viedli k tomu, že do zoznamu zapísala Bank Melli, ako aj jej dcérske spoločnosti a pobočky, v jedinom odseku, ktorý znie takto: „Poskytnutie alebo pokus o poskytnutie finančnej podpory pre spoločnosti, ktoré sú zapojené do iránskeho jadrového programu a programu riadených striel alebo pre ne obstarávajú materiál… [Bank] Melli slúži ako prostredník pre citlivé aktivity Iránu. Umožnila veľké množstvo nákupov citlivého tovaru pre iránsky jadrový program a program riadených striel. Poskytuje širokú škálu finančných služieb v mene subjektov spojených s iránskym jadrovým a raketovým priemyslom vrátane otvorenia akreditívov a správy účtov. Mnohé z týchto spoločností sú uvedené v rezolúciách [Bezpečnostnej rady] 1737 a 1747.“

13. Návrhmi podanými do kancelárie Súdu prvého stupňa 25. júna a 15. augusta 2008 boli podané žaloby vo veciach T-246/08 a T-332/08. Vo veci T-246/08 odvolateľka navrhla, aby Súd prvého stupňa zrušil bod 4 tabuľky B prílohy sporného rozhodnutia a uložil Rade povinnosť nahradiť trovy konania. Vo veci T-332/08 odvolateľka navrhla, aby Súd prvého stupňa zrušil bod 4 tabuľky B prílohy sporného rozhodnutia, a ak by Súd prvého stupňa dospel k záveru, že článok 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 má povinné uplatnenie, aby ho vyhlásil za neuplatniteľný na základe článku 241 ES. Odvolateľka tiež navrhla, aby bola Rade uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Uznesením z 15. decembra 2008 boli tieto dve veci spojené na účely ústnej časti konania a vyhlásenia rozsudku.

14. Vo veci T-246/08 odvolateľka uviedla dva žalobné dôvody, z ktorých jeden bol založený na porušení zásady proporcionality a druhý bol založený na porušení zásady zákazu diskriminácie. Vo veci T-332/08 odvolateľka tvrdila, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 423/2007 nemožno považovať za ustanovenie, ktoré má povinné uplatnenie, ale že v prípade, ak by toto ustanovenie malo povinné uplatnenie, bolo by v rozpore so zásadou proporcionality, a teda by bolo neuplatniteľné na základe článku 241 ES; okrem toho odvolateľka namietala, že Rada porušila svoju povinnosť odôvodnenia.

15. V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa zamietol všetky žalobné dôvody uvedené v obidvoch veciach a uložil odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania vynaložené Radou, vrátane trov konaní o nariadení predbežných opatrení.[13]

II – Konanie pred Súdnym dvorom a návrhy účastníkov konania

16. Dňa 25. septembra 2009 Melli Bank podala odvolanie proti napadnutému rozsudku.

17. Odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok, vyhovel žalobám podaným vo veciach T-246/08 a T-332/08, zrušil bod 4 tabuľky B prílohy sporného rozhodnutia, vyhlásil článok 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 za neuplatniteľný, ak Súdny dvor dospeje k záveru, že toto ustanovenie má záväzný účinok, a aby uložil Rade povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania a konania pred Súdom prvého stupňa.

12 — Bank Melli, materská spoločnosť odvolateľky, podala za seba na Súde prvého stupňa žalobu o neplatnosť proti spornému rozhodnutiu (rozsudok zo 14. októbra 2009, Bank Melli Iran/Rada, T-390/08, Zb. s. II-3967). Proti tomuto rozsudku Súdu prvého stupňa podala odvolanie, ktoré bolo zapísané do registra kancelárie Súdneho dvora pod číslom C-548/09 P a o ktorom sa rozhoduje v samostatnom konaní. Dnes tiež prednesiem návrhy vo veci C-548/09 P, Bank Melli Iran/Rada.

13 — Odvolateľka totiž podala na Súde prvého stupňa dva návrhy na nariadenie predbežného opatrenia, z ktorých jeden bol podaný vo veci T-246/08 a druhý vo veci T-332/08, ktorými sa domáhala odkladu uplatnenia bodu 4 tabuľky B prílohy sporného rozhodnutia vo vzťahu k nej. Tieto dva návrhy boli zamietnuté uznesením predsedu z 27. augusta a 17. septembra 2008, ktorý rozhodol, že o trovách konania sa rozhodne v konaní vo veci samej.

18. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu Rada, žalovaná v prvom stupni, Francúzska republika, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Európska komisia, vedľajší účastníci konania v prvom stupni na podporu Rady, navrhujú, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a uložil Melli Bank povinnosť nahradiť trovy konania.

19. V tomto konaní pred Súdnym dvorom bolo povolené podanie repliky. Všetci účastníci konania s výnimkou Spojeného kráľovstva podali dupliku.

20. Všetci účastníci konania s výnimkou Spojeného kráľovstva boli vypočutí na pojednávaní, ktoré sa konalo pred Súdnym dvorom 29. marca 2011.

III – Analýza

21. V rámci tohto odvolania odvolateľka uvádza štyri odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení pri výklade článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007. Druhý odvolací dôvod je založený na porušení zásady proporcionality. Tretí odvolací dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení pri formulácii a uplatnení kritéria, ktorým sa má určiť, či je odvolateľka vo vlastníctve alebo pod kontrolou jej materskej spoločnosti v zmysle tohto článku. Štvrtý odvolací dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o posúdenie povinnosti Rady odôvodniť rozhodnutie o zápise odvolateľky do zoznamu subjektov, ktorých finančné prostriedky sa musia zmraziť, zo strany Súdu prvého stupňa. V záujme lepšieho pochopenia všeobecnej štruktúry odvolania sa budem najprv zaoberať tretím odvolacím dôvodom.

A – *O treťom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o výklad kritéria, ktorým sa má určiť, či je odvolateľka „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ v zmysle článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007*

1. Argumentácia účastníkov konania

22. Týmto odvolacím dôvodom odvolateľka napáda výklad kritéria uvedeného v článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007, na základe ktorého Rada rozhodla o zmrazení jej finančných prostriedkov, ktorému sa Súd prvého stupňa venoval v bode 119 a nasl. napadnutého rozsudku. Odvolateľka v podstate tvrdí, že Súd prvého stupňa správne rozhodol, že rozhodujúcou otázkou je, či odvolateľka môže byť s nezanedbateľnou pravdepodobnosťou podnecovaná k obchádzaniu účinkov opatrení prijatých voči materskej spoločnosti, ale že toto kritérium správne neuplatnil najmä preto, lebo priznal neprimeraný význam oprávneniu Bank Melli menovať riaditeľov odvolateľky, keďže to nie je rozhodujúci faktor na určenie, či je odvolateľka vo vlastníctve alebo pod kontrolou Bank Melli. V tejto súvislosti odvolateľka opätovne uvádza viaceré tvrdenia skutkovej povahy, ktoré už uviedla v prvom stupni a ktorými najmä napáda skutočnosť, že Súd prvého stupňa odmietol účinnosť alternatívnych opatrení, ktoré boli prevažne opatreniami *ex post*, navrhnutých odvolateľkou. Tým, že správne neuplatnil uvedené kritérium, sa Súd prvého stupňa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, ktoré bráni akémukoľvek individuálnemu posúdeniu, na rozdiel od toho, čo Súd prvého stupňa uviedol v bode 69 tohto rozsudku. Okrem toho odvolateľka považuje odkaz Súdu prvého stupňa na judikatúru týkajúcu sa podmienok pripísateľnosti protisúťažného správania dcérskej spoločnosti jej materskej spoločnosti za nevhodný, keďže na rozdiel od postavenia dcérskej spoločnosti a materskej spoločnosti je v prípade odvolateľky uplatnenie domnienky, že jej materská spoločnosť má ňu rozhodujúci vplyv, vzhľadom na to, že materská spoločnosť je stopercentným vlastníkom odvolateľky, v rozpore s jej právom na obhajobu. Týmto bolo porušené jej právo na obhajobu, keďže Melli Bank nemala možnosť predložiť svoje stanovisko Rade, ani vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré jej boli kladené za vinu. Predpoklad, že hrozí, že dcérska spoločnosť bude obchádzať reštriktívne opatrenia prijaté voči materskej spoločnosti, je navyše v rozpore so zásadou prezumpcie neviny, ktorá je zakotvená v článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDĽP“) a v článku 48 Charty základných práv Európskej únie. V každom prípade odvolateľka tvrdí, že Rada sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia, keďže nesprávne uplatnila príslušné kritérium pri rozhodovaní o zmrazení jej finančných prostriedkov na základe článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007.

23. Rada a ostatní účastníci konania navrhujú tento odvolací dôvod zamietnuť. Komisia tvrdí, že odvolateľka sa domáha nového skutkového posúdenia sporu bez toho, aby preukázala, že posúdenie Súdu prvého stupňa je založené na vecnej nesprávnosti alebo na skreslení skutkového stavu. Francúzska republika a Komisia zastávajú názor, že odvolateľka v rámci tohto odvolacieho dôvodu nepreukázala nesprávne právne posúdenie, ktoré by bolo možné pričítať Súdu prvého stupňa. Hoci Francúzska republika, Spojené kráľovstvo a Komisia sa v podstate stotožňujú s prístupom Súdu prvého stupňa a zastávajú názor, že Súd prvého stupňa primerane uplatnil judikatúru týkajúcu sa práva hospodárskej súťaže, tvrdia, že vzhľadom na to, že ide o alternatívne kritérium – „pod kontrolou *alebo* vo vlastníctve“ –, a vzhľadom na to, že je zrejmé, že predmetný subjekt je vo vlastníctve subjektu, ktorý je už zapísaný na základe článku 7 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia č. 423/2007, nie je potrebné, aby Rada vykonala doplňujúce skúmanie a preukázala, že predmetný subjekt je tiež pod kontrolou zapísaného subjektu, ani aby preukázala, že hrozí, že dcérska spoločnosť bude obchádzať opatrenia týkajúce sa materskej spoločnosti. Uvedení účastníci konania však z tohto tvrdenia nevyvodili konkrétne právne dôsledky pre toto odvolanie. Rada pripomína, že reštriktívne opatrenia podľa judikatúry súdov Spoločenstva nemajú trestnoprávnu povahu a že tvrdenie založené na porušení prezumpcie neviny odvolateľky je preto irelevantné.

2. Posúdenie

24. Súdny dvor má v tejto súvislosti špecifikovať kritérium, ktoré môže odôvodňovať zápis subjektu na základe článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007.[14] Hneď na úvod pripomínam, že, ako rozhodol Súd prvého stupňa,[15] zo znenia tohto ustanovenia jednoznačne vyplýva, že zápis týchto subjektov nie je odôvodnený tým, že sa podieľajú na politike šírenia jadrových zbraní, ktorú vedie Iránska islamská republika, alebo že ju podporujú, ale len tým, že tieto subjekty sú „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ subjektov, ktoré boli výslovne a výlučne označené za subjekty, ktoré sa podieľajú na tejto politike, sú s ňou priamo spojené alebo ju podporujú. Toto kritérium je navyše jednoznačne formulované alternatívne. Predmetom prejednávanej veci je výklad kritéria vlastníctva v zmysle uvedeného ustanovenia.

25. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že Súd prvého stupňa považoval za potrebné podať rozšírený výklad kritéria vlastníctva. Po tom, čo pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa ustanovenie práva Únie má vykladať nielen z hľadiska jeho znenia, ale aj z hľadiska jeho kontextu a cieľov, ktoré toto ustanovenie sleduje,[16] Súd prvého stupňa konštatoval, že pokiaľ ide o otázku, či je určitý subjekt vo vlastníctve subjektu, ktorého finančné prostriedky boli zmrazené na základe článku 7 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia, nemusí postačovať samotné formálne vlastníctvo. Takýto prístup považujem za primeraný vzhľadom na to, že nie vo všetkých prípadoch vlastníctva musí byť podiel materskej spoločnosti na základom imaní jej dcérskej spoločnosti stopercentný, ako je to v tomto prípade. V takom prípade treba totiž vychádzať z toho, že výlučné vlastníctvo je spojené s možnosťou materskej spoločnosti ovplyvňovať rozhodnutia jej dcérskej spoločnosti, zatiaľ čo v prípadoch nižšieho podielu na základom imaní táto možnosť nemusí byť samozrejmá.

26. Súd prvého stupňa teda uviedol, že „je vhodné preskúmať, či na základe toho, že žalobkyňa je vo vlastníctve [Bank Melli], sa môže s nezanedbateľnou pravdepodobnosťou podieľať na obídení účinkov opatrení prijatých voči jej materskému subjektu.“[17] Súd prvého stupňa uprednostnil pred doslovným výkladom predmetného ustanovenia, podľa ktorého by na odôvodnenie zápisu subjektu

14 — Článok citovaný v bode 6 týchto návrhov.

15 — Pozri bod 69 napadnutého rozsudku.

16 — Pozri body 61 a 120 napadnutého rozsudku.

17 — Bod 121 napadnutého rozsudku.

mohlo stačiť samotné zistenie vlastníctva, teleologický výklad, ktorý zohľadňuje cieľ sledovaný nariadením. V týchto konkrétnych súvislostiach sa Súd prvého stupňa, zdôrazňujúc špecifický charakter oblasti, v ktorej bolo reštriktívne opatrenie týkajúce sa odvolateľky prijaté, inšpiroval judikatúrou Súdneho dvora týkajúcou sa pripísateľnosti protisúťažného správania dcérskej spoločnosti jej materskej spoločnosti. Ako som mal možnosť nedávno uviesť v inej súvislosti,[18] z tejto judikatúry vyplýva, že v osobitnom prípade, keď materská spoločnosť vlastní 100 % základného imania svojej dcérskej spoločnosti, ktorá sa dopustila porušenia pravidiel súťažného práva Únie, táto materská spoločnosť môže mať jednak rozhodujúci vplyv na správanie tejto dcérskej spoločnosti[19] a jednak platí vyvrátiteľná domnienka, že táto materská spoločnosť takýto vplyv skutočne vykonáva.[20]

27. Prístup Súdu prvého stupňa považujem za obozretný, a to z dvoch dôvodov. Po prvé Súd prvého stupňa výkladom kritéria vlastníctva, ktorý podal, umožňuje prekročiť rámec automatického posúdenia tohto kritéria a analyzuje jeho vplyv na fungovanie a rozhodovanie dcérskej spoločnosti. Po druhé Súd prvého stupňa neprebral judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa súťažného práva, ale sa ňou vzhľadom na zásadné rozdiely medzi týmito dvoma oblasťami iba inšpiroval. Podľa zistenia Súdu prvého stupňa, ktoré nebolo spochybnené v konaní pred ním ani v odvolacom konaní, je stopercentným vlastníkom odvolateľky Bank Melli – ktorá bola nepochybne zapísaná do zoznamu subjektov, ktorých aktíva sa musia zmraziť na základe článku 7 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia č. 423/2007 – a Bank Melli môže z tohto dôvodu menovať jej vedúcich zamestnancov.[21] Za týchto okolností možno dôvodne predpokladať, že existuje nezanedbateľné riziko, že odvolateľka bude obchádzať opatrenia prijaté voči materskej spoločnosti, pričom toto riziko prirodzene vyplýva z toho, že výlučným vlastníkom odvolateľky je Bank Melli, a potvrdzuje ho existencia oprávnenia menovať vedúcich zamestnancov.

28. V snahe prekročiť výlučne formálny prístup ku kritériu vlastníctva Súd prvého stupňa v rámci svojho posúdenia ďalej skúmal, či zo spisu a všeobecne zo vzťahov medzi odvolateľkou a jej materskou spoločnosťou vyplývajú výnimočné okolnosti, ktoré by mohli vyvážiť vplyv, ktorý vykonáva Bank Melli na svoju dcérsku spoločnosť prostredníctvom menovania jej vedúcich zamestnancov. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa posúdil každé z tvrdení odvolateľky, ale ani jedno z nich neposkytovalo dostatočnú záruku. Aj v prípade, ak by Súdny dvor mal v odvolacom konaní právomoc znovu sa vyjadriť k týmto tvrdeniam, ktoré sa podľa môjho názoru týkajú skôr skutkového posúdenia ako právneho posúdenia skutkového stavu, musel by potvrdiť stanovisko Súdu prvého stupňa, keďže z bodov 125 až 128 napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolateľka sa buď odvolávala na existujúce skutočnosti, ktoré však nepostačovali na vylúčenie akéhokoľvek rizika obchádzania uložených opatrení, alebo navrhovala opatrenia, ktoré vzhľadom na to, že boli zamerané výlučne do budúcnosti alebo boli dokonca hypotetické, Súdny dvor nemôže jednoznačne posúdiť z hľadiska ich realizovateľnosti a účinnosti.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy sa teda nemôžem stotožniť s tvrdením odvolateľky, že Súd prvého stupňa vo svojich úvahách uprednostnil automatické uplatnenie kritéria vlastníctva na úkor individuálneho posúdenia, keďže napriek tomu, že stopercentný podiel na základnom imaní odvolateľky nasvedčuje tomu, že jej materská spoločnosť má na ňu nevyhnutne vplyv, ktorý môže byť rozhodujúci, Súd prvého stupňa presne skúmal skutočnosti, ktoré mu umožnili dospieť k tomuto záveru – v tomto prípade to bolo menovanie vedúcich zamestnancov odvolateľky materským subjektom spojené s existenciou reálneho rizika obchádzania opatrení prijatých voči Bank Melli –, a zároveň analyzoval ostatné okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na toto zistenie, a ako uviedol Súd

18 — Pozri bod 10 návrhov, ktoré som predniesol vo veci Arkema/Komisia, C-520/09 P (konanie v tejto veci stále prebieha).

19 — Rozsudky zo 14. júla 1972, ICI/Komisia, 48/69, Zb. s. 619, body 136 a 137, a z 10. septembra 2009, Akzo Nobel a i./Komisia, C-97/08 P, Zb. s. I-8237, bod 60.

20 — Pozri rozsudky Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný, bod 60, a z 20. januára 2011, General Química a i./Komisia, C-90/09 P, Zb. s. I-1, bod 39.

21 — Pozri bod 124 napadnutého rozsudku.

prvého stupňa, vyvážiť rozhodujúci vplyv materskej spoločnosti. Výsledné riešenie preto považujem za primerané tak z hľadiska osobitných okolností, za ktorých boli reštriktívne opatrenia v tomto prípade prijaté, ako aj z hľadiska osobitného postavenia odvolateľky, pokiaľ ide o povahu, rozsah a intenzitu jej vzťahov so svojou materskou spoločnosťou.

30. Kritérium, ktoré použil Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku, neodporuje alternatívnej formulácii článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007, keďže prostredníctvom kritéria vlastníctva sa má zistiť *riziko* vplyvu materskej spoločnosti na jej dcérsku spoločnosť. Tento pojem vplyvu teda považujem za podstatne odlišný od pojmu kontroly.

31. Vzhľadom na špecifické postavenie odvolateľky, ktorej aktíva nie sú zmrazené preto, lebo je subjektom, ktorý sa podieľa na šírení jadrových zbraní v Iráne alebo ho podporuje, ale iba preto, lebo je dcérskou spoločnosťou vo vlastníctve takého subjektu, je potrebné, aby najprv Rada a následne aj súd Spoločenstva podrobne posúdili jej postavenie rovnako ako postavenie všetkých subjektov zapísaných na základe článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007. Je však celkom možné, že rozhodnutie Rady o zmrazení finančných prostriedkov odvolateľky bolo založené v istom zmysle na domnienke, že v prípade dcérskej spoločnosti, ktorej stopercentným vlastníkom je subjekt, ktorý sa podieľa na šírení jadrových zbraní alebo ho podporuje a navyše pôsobí v bankovej a finančnej oblasti, existuje reálne riziko, že materská spoločnosť bude na túto dcérsku spoločnosť vyvíjať nátlak, aby obchádzala reštriktívne opatrenia prijaté vo vzťahu k nej. Pripomínam, že takáto domnienka prichádza do úvahy iba v prípade výlučného vlastníctva, a ako pripomenul Súd prvého stupňa, je vyvrátiteľná. V každom prípade však odvolateľka tvrdí, že ak išlo o taký prípad, bolo porušené jej právo na obhajobu, keďže nikdy nemala možnosť spochybniť túto domnienku, a to najmä pred prijatím sporného rozhodnutia.

32. V tejto súvislosti poukazujem na to, že podľa ustálenej judikatúry si Rada pri prijatí prvého rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov splní svoju povinnosť odôvodnenia, ak dotknutým osobám oznámi dôvody, ktoré ju viedli k prijatiu tohto rozhodnutia voči nim, súčasne s prijatím opatrenia alebo tak skoro, ako je to možné.[22] Súdny dvor vo všeobecnosti uznal, že právo na obhajobu, ktoré má byť zaručené v štádiu predbežného konania, nie je absolútne a že v prípade reštriktívnych opatrení by oznámenie dôvodov pred zahrnutím subjektu do zoznamu „mohlo ohroziť účinnosť opatrení zmrazenia finančných prostriedkov“ a že „tieto opatrenia vzhľadom na svoju samotnú povahu musia mať účinok prekvapenia.“[23] Pokiaľ odvolateľka tým, že veľmi všeobecne namieta porušenie svojho práva na obhajobu, napáda skutočnosť, že nebola vopred vypočutá, treba uviesť, že v tomto prípade sa takéto vypočutie od Rady nevyžaduje z dôvodov, ktoré sa týkajú špecifickej povahy reštriktívnych opatrení a zachovania ich účinnosti. Pokiaľ ide o ostatné skutočnosti, zo samotného oznámenia uverejneného v *Úradnom vestníku Európskej únie* v deň nasledujúci po prijatí sporného rozhodnutia vyplýva, že odvolateľka mohla požiadať Radu o opätovné preskúmanie.[24] Odvolateľka navyše v konaní pred Súdom prvého stupňa uviedla viaceré tvrdenia, ktorými spochybňovala konštatovanie, že odvolateľka vzhľadom na svoje prepojenie s Bank Melli mohla obchádzať reštriktívne opatrenia prijaté voči Bank Melli, pričom Súd prvého stupňa tieto tvrdenia jednotlivo posúdil, a teda zastával názor, že na toto posúdenie má dostatok informácií. Vzhľadom na všetky tieto úvahy výhradu založenú na porušení práva odvolateľky na obhajobu nemožno uznať.

33. Odvolateľka napokon tvrdí, že Súd prvého stupňa vo svojich úvahách porušil jej prezumpciu neviny, keďže vychádzal z predpokladu, že odvolateľka nevyhnutne zaujme prístup, ktorý bude v rozpore s pokynmi uvedenými v nariadení č. 423/2007. V tejto súvislosti pripomeniem iba dve skutočnosti. Po prvé Súd prvého stupňa sa stále vyjadroval mimoriadne opatrne, pričom okrem iného

22 — Rozsudok z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, Zb. s. I-6351, bod 336. Samotné porušenie povinnosti odôvodnenia je predmetom samostatného – štvrtého – odvolacieho dôvodu (pozri bod 55 a nasl. týchto návrhov).

23 — Rozsudok Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, už citovaný, body 339 a 340.

24 — Oznámenie z 24. júna 2008 určené osobám, subjektom a orgánom, ktoré Rada zaradila na zoznam osôb, subjektov a orgánov, na ktoré sa vzťahuje článok 7 ods. 2 nariadenia č. 423/2007 (príloha V) (Ú. v. EÚ C 159, s. 1).

uviedol, že „[odvolateľka]… sa môže s nezanedbateľnou pravdepodobnosťou podieľať na obídení účinkov opatrení prijatých voči jej materskému subjektu“ [25] a poukázal na „nezanedbateľné riziko, že [Bank Melli] môže prinútiť [odvolateľku], aby vykonávala [zakázané transakcie].“ [26] Preto zodpovednosť za obchádzanie reštriktívnych opatrení spočívala skôr na materskej spoločnosti ako na odvolateľke, ktorá sa považovala skôr za subjekt, ktorý nemá prostriedky na to, aby mohol odolať vyvíjanému nátlaku. Po druhé Súdny dvor nikdy neuviedol, že reštriktívne opatrenia, o aké ide v prejednávanej veci, predstavujú trestnoprávne sankcie, ale len ochranné opatrenia, [27] na ktoré sa prezumpcia neviny nevzťahuje, keďže odvolateľka nebola formálne obvinená. [28]

34. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov treba tretí odvolací dôvod zamietnuť ako nedôvodný.

B – *O prvom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení pri výklade článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 a o druhom odvolacom dôvode založenom na porušení zásady proporcionality*

1. Argumentácia účastníkov konania

35. Prvou časťou prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka napáda záver Súdu prvého stupňa, podľa ktorého je Rada na základe článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 povinná zmraziť finančné prostriedky všetkých subjektov, ktoré sú vo vlastníctve alebo pod kontrolou subjektov označených za subjekty, ktoré sa podieľajú na šírení jadrových zbraní v Iráne alebo ho podporujú. Odvolateľka v podstate tvrdí, že Súd prvého stupňa si protirečí v tom, že uznal záväzný charakter uvedeného ustanovenia [29] a zároveň uviedol, že Rada má za okolností tohto prípadu diskrečnú právomoc, pokiaľ ide o určenie, ktoré subjekty sú subjektmi „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ v zmysle tohto článku. [30] Nariadenie totiž zakotvuje individualizovaný prístup k zápisu, ktorý nevyžaduje automatické a povinné zmrazenie finančných prostriedkov všetkých subjektov vo vlastníctve alebo pod kontrolou, o čom svedčí článok 15 ods. 3 nariadenia č. 423/2007, podľa ktorého musí Rada oznámiť subjektu v zmysle článku 7 ods. 2 písm. d) dôvody jeho zápisu do zoznamu subjektov, ktorých finančné prostriedky sa musia zmraziť. Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keďže uviedol, že tento článok je pre Radu záväzný, hoci Rada má diskrečnú právomoc, pokiaľ ide o rozhodnutie o tom, či dcérska spoločnosť, aj keď ide o stopercentnú dcérsku spoločnosť, spĺňa kritériá uvedené v tomto ustanovení. Nejednotná prax Rady, v rámci ktorej Rada zapísala do zoznamu iba dve z dvadsiatich dcérskych spoločností Bank Melli, jednoznačne svedčí o tom, že Rada automaticky nezapísala všetky subjekty, ktoré vlastní Bank Melli. Rada teda disponuje určitou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o rozhodnutie o zápise subjektov, a preto uplatňovanie článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 na rozdiel od toho, čo uviedol Súd prvého stupňa, nie je povinné. Odvolateľka v tejto súvislosti napokon uvádza, že Rada sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď odvolateľku zapísala do zoznamu, keďže vychádzala z nesprávneho predpokladu, že je to povinná urobiť na základe kogentného ustanovenia.

36. Po druhé odvolateľka tvrdí, že vzhľadom na to, že článok 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 odporuje zásade proporcionality, nemožno ho vykladať ako kogentné ustanovenie (druhá časť prvého odvolacieho dôvodu), a subsidiárne tvrdí, že ak by Súdny dvor potvrdil jeho záväzný charakter, toto ustanovenie by na rozdiel od toho, čo uviedol Súd prvého stupňa, bolo v rozpore so zásadou proporcionality (druhý odvolací dôvod). V každom prípade odvolateľka v tejto súvislosti namieta nesúlad uvedeného článku

25 — Bod 121 napadnutého rozsudku.

26 — Bod 124 napadnutého rozsudku.

27 — Rozsudok Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, už citovaný, bod 358.

28 — Na rozdiel od článku 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, ktorá nebola v čase vydania napadnutého rozsudku účinná, článok 6 ods. 2 EDĽP stanovuje, že na prezumpciu neviny má nárok „každý, kto je obvinený z *trestného činu*“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

29 — Bod 63 napadnutého rozsudku.

30 — Body 64 a 65 napadnutého rozsudku.

so zásadou proporcionality, keďže v rámci svojho druhého odvolacieho dôvodu poukázala na tvrdenia uvedené v rámci prvého odvolacieho dôvodu týkajúce sa tej istej otázky. Po prvé na rozdiel od toho, čo uviedol Súd prvého stupňa, treba primeranosť tohto článku posúdiť z hľadiska relevantných rezolúcií Bezpečnostnej rady, vrátane rezolúcie č. 1803 (2008).[31] Bezpečnostná rada v tejto rezolúcii neuviedla, že finančné prostriedky odvolateľky sa musia zmraziť, ale len že sa má vykonávať dohľad nad finančnými činnosťami vykonávanými jej materskou spoločnosťou, čo nasvedčuje tomu, že možno prijať menej obmedzujúce opatrenia, ako sú tie, ktoré prijala Rada, bez toho, aby tým bolo ohrozené dosiahnutie sledovaného cieľa. Po druhé samotné nariadenie č. 423/2007 obsahuje ustanovenia, ktoré stanovujú iné opatrenia, ako je zmrazenie finančných prostriedkov,[32] pričom tieto alternatívne opatrenia, hoci ide o opatrenia *ex post*, sa mohli bezpochyby použiť aj v prípade odvolateľky, keďže Rada nepreukázala, že tieto opatrenia sú vo vzťahu k odvolateľke menej účinné ako opatrenie spočívajúce v zmrazení finančných prostriedkov. Odvolateľka poznamenáva, že sama v konaní o žalobe pred Súdom prvého stupňa navrhla alternatívne opatrenia, ktoré Súd prvého stupňa nepovažoval za vhodné, keďže dospel k záveru, že odvolateľka nepreukázala ich účinnosť z hľadiska sledovaného legitímneho cieľa, hoci prináležalo Rade, aby preukázala ich neúčinnosť.[33] Súd prvého stupňa tiež nepripísal dostatočný význam praxi Rady, podľa ktorej zmrazenie finančných prostriedkov subjektov, ktoré patria k subjektom, ktoré sa podieľajú na šírení jadrových zbraní alebo ho podporujú, nie je automatické, pričom odvolateľka pripomína, že takéto reštriktívne opatrenie nebolo prijaté voči všetkým dcérskym spoločnostiam Bank Melli.

37. Rada, Francúzska republika, Spojené kráľovstvo a Komisia zastávajú názor, že výklad článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007, ktorý podal Súd prvého stupňa, je správny. Tak zo znenia tohto ustanovenia, ako aj zo všeobecnej štruktúry článku 7 ods. 2 vyplýva, že finančné prostriedky subjektov označených za subjekty „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ sa musia zmraziť. Diskrečná právomoc Rady sa teda týka len overenia, či sú kritériá uplatnenia písmena d) splnené. Súd prvého stupňa navyše na ilustráciu spomenul viaceré relevantné kritériá, ktoré Rada v tejto súvislosti môže vziať do úvahy. Nejednotná prax Rady nemôže takýto výklad spochybniť, keďže Rada nemusí byť schopná identifikovať všetky subjekty vo vlastníctve alebo pod kontrolou subjektu označeného za subjekt, ktorý sa podieľa na šírení jadrových zbraní alebo ho podporuje. V každom prípade Komisia zdôrazňuje, že z prístupu Rady, ktorý by prípadne odporoval nariadeniu č. 423/2007, nemôže vyplývať nijaká legitímna dôvera odvolateľky. Francúzska republika dodáva, že vzhľadom na to, že zmrazenie sa automaticky vzťahuje na subjekty vo vlastníctve alebo pod kontrolou, ich menovité označenie v prílohe nie je potrebné. Uvedení účastníci konania navyše tvrdia, že Súd prvého stupňa správne uplatnil zásadu proporcionality a správne rozhodol, že jednak rezolúcia č. 1803 (2008) nepredstavuje kritérium, podľa ktorého sa má posudzovať primeranosť sporného rozhodnutia, a jednak že zmrazenie finančných prostriedkov subjektov vo vlastníctve subjektov označených za subjekty, ktoré sa podieľajú na šírení jadrových zbraní alebo ho podporujú, je primerané vo vzťahu k sledovanému legitímnemu cieľu. Jednomyseľne navrhujú zamietnuť prvý a druhý odvolací dôvod, pričom Rada dokonca zastáva názor, že odvolateľka sa domáha nového posúdenia skutkového stavu, ktoré je v odvolacom konaní neprípustné.

2. Posúdenie

a) O prvej časti prvého odvolacieho dôvodu

38. Na úvod pripomínam, že článok 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 stanovuje, že „príloha V zahŕňa fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány, na ktoré sa nevzťahuje príloha IV a ktoré boli… označené za osoby, subjekty alebo orgány… ktoré sú právnickou osobou, subjektom alebo orgánom vo vlastníctve alebo pod kontrolou osoby, subjektu alebo orgánu [ktoré sa podieľajú sa na šírení jadrových zbraní, sú s ním priamo spojené alebo ho podporujú], to aj nezákonným spôsobom.“

31 — Pozri bod 9 týchto návrhov.

32 — Odvolateľka v tejto súvislosti cituje článok 5, článok 7 ods. 3 a 4, článok 13 a článok 16 nariadenia č. 423/2007.

33 — Uvedené alternatívne opatrenia navrhované odvolateľkou sú opísané v bode 87 napadnutého rozsudku a zamietnuté v bode 107 tohto rozsudku.

39. Poznamenávam, že výklad predmetného ustanovenia, ktorý podal Súd prvého stupňa, je založený na judikatúre Súdneho dvora, podľa ktorej je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele, ktoré sledujú právne predpisy, ktorých je súčasťou. [34]

40. Už zo samotného znenia tohto článku vyplýva, že je potrebné rozlíšiť dva prvky. Zmrazenie finančných prostriedkov je síce povinné, čo vyplýva z použitia spojenia „sa zmrazia“ v článku 7 ods. 2, ale až vtedy, keď Rada identifikuje subjekty označené za subjekty, ktoré sú „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“, pričom v rámci tohto zisťovania môže Rada posúdiť individuálnu situáciu každého zo subjektov, ktorých sa môže týkať písm. d) článku 7 ods. 2. Môžem sa teda len stotožniť s konštatovaním Súdu prvého stupňa, že toto ustanovenie „ukladá Rade povinnosť zmraziť finančné prostriedky subjektu, ktorý je ‚vo vlastníctve alebo pod kontrolou‘ subjektu označeného za zúčastneného na šírení jadrových zbraní v zmysle článku 7 ods. [2] písm. a) alebo b) tohto nariadenia, pričom Rada v každom prípade jednotlivo posúdi, či dotknutý subjekt je ‚vo vlastníctve alebo pod kontrolou‘.“ [35]

41. Argumentácia odvolateľky, ktorou odvolateľka napáda výklad článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007, je do určitej miery mätúca a podľa môjho názoru je založená v zásade na neúplnom alebo nesprávnom výklade napadnutého rozsudku. Odvolateľka okrem iného zastáva názor, že tým, že v bode 63 uviedol, že „rozšírenie opatrenia na zmrazenie finančných prostriedkov na subjekty, ktoré sú vo vlastníctve alebo pod kontrolou, [je] povinné,“ Súd prvého stupňa rozhodol, že toto ustanovenie je kogentné. Ako som už však uviedol, bod 63 je len jednou etapou úvah Súdu prvého stupňa, ktoré stanovujú konečný výklad tohto článku v spomenutom bode 67, v ktorom je zakotvené individuálne posúdenie zo strany Rady.

42. Odvolateľka zastáva názor, že vzhľadom na to, že Súd prvého stupňa spomenul aj relevantné kritériá, ktoré môže Rada vziať do úvahy pri posudzovaní otázky, či je konkrétny subjekt „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“, [36] Súd prvého stupňa nepovažoval skutočnosť, že dcérska spoločnosť je vo vlastníctve alebo pod kontrolou subjektu považovaného za subjekt, ktorý podporuje šírenie jadrových zbraní, za postačujúce na jej automatické zaradenie do prílohy V. Relevantná pasáž napadnutého rozsudku jednak odkazuje na kritériá, ktoré možno vziať do úvahy pri posudzovaní, či ide o subjekt „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“, pričom tento pojem je oveľa širší ako pojem dcérska spoločnosť; a jednak spomenutie týchto kritérií posudzovania v každom prípade nie je v rozpore s východiskovým predpokladom povinného zmrazenia finančných prostriedkov, avšak len v prípade subjektov, ktoré boli označené za subjekty, ktoré sú „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“, inak povedané v prípade subjektov, ktoré spĺňajú kritériá použitia článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007. Tieto kritériá, ktoré Súd prvého stupňa uviedol na ilustráciu a ku ktorým by som doplnil oblasť, v ktorej predmetný subjekt pôsobí, [37] sú kritériami, ktorými sa môže Rada riadiť pri označení tohto subjektu za subjekt, ktorý je „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ v zmysle článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007, a sú úplne zlučiteľné s myšlienkou individuálneho posúdenia individuálnych situácií.

43. Rozšírenie opatrenia spočívajúceho v zmrazení finančných prostriedkov na subjekty, na ktoré sa vzťahuje uvedený článok, je teda povinné iba v prípade, ak Rada zastáva názor, že ide o subjekt „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ v zmysle tohto ustanovenia. Takýto výklad je navyše v súlade s diskrečnou právomocou, ktorá sa tradične priznáva Rade v tejto oblasti. Podľa môjho názoru pochybnosti odvolateľky vyplývajú z toho, že odvolateľka tento článok vykladá iba podľa jeho znenia.

34 — Pozri bod 61 napadnutého rozsudku.

35 — Bod 67 napadnutého rozsudku.

36 — Medzi ktoré patrí stupeň prevádzkovej nezávislosti dotknutého subjektu alebo vplyv dohľadu vykonávaného orgánom verejnej moci (pozri bod 69 napadnutého rozsudku).

37 — V bode 69 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa vylúčil z relevantných kritérií povahu činnosti dotknutého subjektu. Hoci si nemyslím, že by malo ísť o výlučné kritérium, zastávam názor, že činnosť subjektu je relevantným kritériom – jednoznačne to potvrdzuje situácia odvolateľky a Rada to tiež potvrdila na pojednávaní.

Poukazuje na nejednotnú prax Rady s cieľom preukázať, že všetky subjekty vo vlastníctve Bank Melli neboli zapísané do zoznamu a že táto skutočnosť preto znamená, že Rada nie je povinná zmraziť finančné prostriedky všetkých subjektov, ktoré spĺňajú podmienky článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007.

44. Takúto argumentáciu nemožno uznať.

45. Po prvé Rada musí podľa znenia tohto článku zmraziť finančné prostriedky subjektov „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“, pokiaľ ich označila za takéto subjekty. Povinnosť Rady rozšíriť opatrenia spočívajúce v zmrazení finančných prostriedkov na tieto subjekty „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ úzko súvisí s tým, či je Rada schopná identifikovať ich. Rada navyše na pojednávaní pripomenula, že v roku 2010 boli reštriktívne opatrenia rozšírené na približne pätnásť nových subjektov „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ Bank Melli. [38]

46. Po druhé, ako som už uviedol vyššie, kritérium vlastníctva alebo kontroly nemožno vykladať ako prísne formálne kritérium. Skutočnosť, že znenie článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 odkazuje na pravidlo označenia, je podľa môjho názoru o to významnejšia, že v prejednávanej veci ide o tradičný systém „inteligentných sankcií“, ktorý sa má v zásade vzťahovať len na osoby a subjekty, v prípade ktorých je jeho uplatnenie nevyhnutné. Inak povedané povinne sa musia zmraziť len finančné prostriedky subjektov označených Radou za subjekty „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ v zmysle článku 7 ods. 2 písm. d) tohto nariadenia. V súlade s tým, čo som uviedol v rámci analýzy tretieho odvolacieho dôvodu, treba skutočnosť, že konkrétny subjekt je „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“, vykladať z hľadiska cieľa sledovaného nariadením č. 423/2007. Pojmy vlastníctvo a kontrola, na ktoré tento článok odkazuje, treba teda posudzovať nezávisle od ich obvyklého alebo bežného zmyslu. Subjekty možno považovať za subjekty „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ v zmysle nariadenia č. 423/2007, keď sú prirodzene predurčené na to, aby podporovali šírenie jadrových zbraní iránskym štátom, vzhľadom na to, že sú vo výlučnom (stopercentnom) vlastníctve materskej spoločnosti, ale nemožno ich považovať za takéto subjekty, ak podiel materskej spoločnosti na ich základnom imaní, hoci je väčšinový, nasvedčuje tomu, že vplyv materskej spoločnosti je oveľa menší. Na základe týchto úvah možno teda pochopiť a pripustiť konštatovanie Súdu prvého stupňa, že „Rada je oprávnená… neuplatniť článok 7 ods. 2 písm. d) [nariadenia č. 423/2007] na subjekty, ktoré podľa nej nespĺňajú kritériá uplatnenia tohto ustanovenia, a to napriek skutočnosti, že ide o dcérske spoločnosti subjektov, ktoré sú označené za zúčastnené na šírení jadrových zbraní.“ [39]

47. Výklad podaný Súdom prvého stupňa, podľa ktorého je Rada povinná zmraziť finančné prostriedky subjektov, ktoré označila za subjekty, ktoré sú vo vlastníctve alebo pod kontrolou v zmysle článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007, nie je protirečivý, ako tvrdí odvolateľka. Súd prvého stupňa sa pri posudzovaní tejto otázky nedopustil nijakého nesprávneho právneho posúdenia. Prvú časť prvého odvolacieho dôvodu preto treba zamietnuť ako nedôvodnú.

b) O druhej časti prvého odvolacieho dôvodu a o druhom odvolacom dôvode

48. Odvolateľka po prvé napáda skutočnosť, že Súd prvého stupňa odmietol relevantnosť rezolúcie č. 1803 (2008), v ktorej Bezpečnostná rada iba požiadala štáty, aby boli obozretné, pokiaľ ide o Bank Melli a jej pobočky a expozitúry. [40] Rozhodnutie o zmrazení finančných prostriedkov Bank Melli a jej dcérskych spoločností bolo teda prijaté na základe ustanovenia, ktoré je neprimerané vo vzťahu k požiadavkám Bezpečnostnej rady.

38 — Pozri bod 3 tabuľky B vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 668/2010 z 26. júla 2010, ktorým sa vykonáva článok 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 195, s. 25), v ktorom je vymenovaných pätnásť subjektov považovaných za subjekty „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ Bank Melli.

39 — Bod 73 napadnutého rozsudku.

40 — Pozri bod 10 rezolúcie č. 1803 (2008) citovaný v bode 9 týchto návrhov.

49. Pokiaľ ide o normatívny rámec prijatia sporného rozhodnutia, odkazujem na bod 106 a nasl. návrhov, ktoré dnes prednesiem vo veci Bank Melli Iran/Rada (C-548/09 P). Poukážem len dve skutočnosti. Po prvé právomoc, ktorú Rade priznáva článok 7 ods. 2, má svoj pôvod v spoločnej pozícii č. 2007/140, ktorým bola v právnom poriadku Únie vykonaná rezolúcia č. 1737 (2006); toto vykonanie je však založené výlučne na vôli Európskej únie prispieť k dosiahnutiu cieľov sledovaných Organizáciou spojených národov a nebrániť plneniu medzinárodných záväzkov svojich členských štátov, a nie na existencii pozitívneho a priameho záväzku Únie vykonať rezolúcie Bezpečnostnej rady, keďže Únia nie je zmluvnou stranou Charty Organizácie spojených národov. Z uvedenej spoločnej pozície navyše jasne vyplýva, že Únia chcela prekročiť rámec požiadaviek vyplývajúcich z rezolúcie a stanoviť samostatnú právomoc Rady v oblasti identifikácie a zápisu.[41] Po druhé teda treba jasne odlíšiť článok 7 ods. 1 nariadenia č. 423/2007, ktorý oprávňuje Radu, aby rozhodla o zmrazení finančných prostriedkov osôb, subjektov a orgánov označených Bezpečnostnou radou, od článku 7 ods. 2 tohto nariadenia, ktorý stanovuje samostatnú právomoc Rady rozhodnúť o zmrazení finančných prostriedkov osôb, subjektov a orgánov, ktoré sama označila za osoby, subjekty a orgány, ktoré sa podieľajú na šírení jadrových zbraní v Iráne, sú s ním priamo spojené alebo ho podporujú, a subjektov, ktoré tieto osoby, subjekty a orgány vlastnia alebo kontrolujú. Preto je správne konštatovanie, ktoré Súd prvého stupňa uviedol v bode 99 napadnutého rozsudku, že primeranosť zápisov subjektov vykonaných Radou na základe článku 7 ods. 2 nariadenia č. 423/2007 nemožno posudzovať podľa rezolúcie č. 1803 (2008), na vykonanie ktorej uvedený článok vôbec neslúži, ale naopak, ako uvediem ďalej, z hľadiska cieľa sledovaného nariadením č. 423/2007.

50. Pokiaľ ide o údajné nesprávne právne posúdenie, ktorého sa mal Súd prvého stupňa dopustiť pri posudzovaní primeranosti článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry, na ktorú Súd prvého stupňa odkázal v bode 100 napadnutého rozsudku, zásada proporcionality, ktorá je súčasťou všeobecných zásad práva Únie, vyžaduje, aby akty inštitúcií neprekračovali rámec toho, čo je vhodné a nevyhnutné na dosiahnutie cieľov legitímne sledovaných predmetnou právnou úpravou, pričom platí, že v prípade možnosti výberu medzi viacerými vhodnými opatreniami si treba zvoliť najmenej zaťažujúce opatrenie a spôsobené nevýhody nesmú byť neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom.[42]

51. V súlade s touto judikatúrou poznamenávam, že odvolateľka nespochybnila legitímnosť sledovaného cieľa, ktorým je boj proti šíreniu jadrových zbraní v Iráne s cieľom zachovania mieru a medzinárodnej bezpečnosti.[43] Odvolateľka však spochybňuje záver, že zmrazenie jej finančných prostriedkov je nevyhnutným a vhodným opatrením na dosiahnutie tohto cieľa, pričom navrhla alternatívne opatrenia a opatrenia týkajúce sa dohľadu. Odvolateľka najmä tvrdí, že Súd prvého stupňa neodôvodnene odmietol opatrenia týkajúce sa spolupráce s FSA, návrh predchádzajúceho schvaľovania transakcií alebo zavedenie politiky úplného zákazu transakcií s Iránom. Odvolateľka však neuvádza, že tým nebola v prvom rade vylúčená účinnosť týchto opatrení, ale prípustnosť ich uplatnenia. Z bodu 109 napadnutého rozsudku totiž vyplýva, že odvolateľka tieto opatrenia uviedla až na pojednávaní, pričom nebola schopná nijako zdôvodniť toto oneskorenie. Vzhľadom na to, že odvolateľka vo svojom odvolaní nenapadla konštatovanie o oneskorenom uvedení týchto opatrení, Súdny dvor sa podľa môjho názoru nemusí vyjadriť ku konštatovaniu, ktoré sa javí ako úplne vedľajšie a ktoré Súd prvého stupňa napriek všetkému uviedol v súvislosti s realizovateľnosťou alebo účinnosťou týchto opatrení. Napriek všetkému v tejto súvislosti poznamenávam, že požiadavka, aby odvolateľka preukázala realizovateľnosť alternatívnych opatrení, ktoré sama navrhuje, ktorú stanovil Súd prvého stupňa, neznamená pre odvolateľku neprimerané dôkazné bremeno, ale naopak je súčasťou obvyklého skúmania a overovania dôvodnosti tvrdení uvedených ktorýmkoľvek účastníkom

41 — Pozri odôvodnenie č. 10 a článok 5 ods. 1 spoločnej pozície č. 2007/140.

42 — Z rozsiahlej judikatúry pozri rozsudky z 18. novembra 1987, Maizena a i., 137/85, Zb. s. 4587, bod 15; z 13. novembra 1990, Fedesa a i., C-331/88, Zb. s. I-4023, bod 13; zo 7. decembra 1993, ADM Ölmühlen, C-339/92, Zb. s. I-6473, bod 15, a zo 7. júla 2009, S.P.C.M. a i., C-558/07, Zb. s. I-5783, bod 41 a citovanú judikatúru.

43 — Pozri bod 75 odvolania.

konania. Odvolateľka teda tiež nemôže tvrdiť, že prináležalo Rade, aby preukázala nerealizovateľnosť hypotetických alternatívnych opatrení, ktoré odvolateľka navrhla, osobitne pokiaľ ide o systém predbežného schvaľovania a dohľadu nezávislého splnomocnenca, pričom Súd prvého stupňa navyše sám zaujal stanovisko k neúčinnosti návrhu týkajúceho sa úplného zákazu transakcií s Iránom. [44]

52. Okrem toho treba uviesť, že posúdenie nevyhnutnosti a vhodnosti opatrenia spočívajúceho v zmrazení finančných prostriedkov prijatého voči subjektu „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“ subjektu, ktorý sa podieľa na šírení jadrových zbraní alebo ho podporuje, zo strany Súdu prvého stupňa je správne. Článok 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 sa totiž osobitne týka kategórie osôb, subjektov alebo orgánov, ktoré sú vzhľadom na to, že sú vo vlastníctve alebo pod kontrolou subjektu v zmysle článku 7 ods. 2 písm. a) alebo b), s týmto subjektom osobitne úzko prepojené. Konštatovanie Súdu prvého stupňa, že existuje „nezanedbateľné nebezpečenstvo, že [subjekt označený za subjekt, ktorý sa podieľa na šírení jadrových zbraní] bude vyvíjať nátlak na subjekty, ktoré vlastní alebo kontroluje,“ podľa môjho názoru úplne vystihuje *ratio legis* písmena d) článku 7 ods. 2. Práve toto nebezpečenstvo ohrozenia účinnosti celého systému prostredníctvom jeho obídenia odôvodňuje dôraz kladený na preventívne opatrenia, pričom opatrenia, ktoré Súd prvého stupňa označil za opatrenia *ex post*, aj keď sú určite menej zaťažujúce, neposkytujú dostatočné záruky na to, aby ich bolo možné považovať za rovnako účinné. Toto nebezpečenstvo teda odôvodňuje osobitné zaobchádzanie so subjektmi, na ktoré sa vzťahuje článok 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007. Opatrenia spočívajúce v zmrazení finančných prostriedkov vo vzťahu k týmto subjektom sa preto nejavia byť zjavne nevhodné. [45]

53. Pokiaľ ide o neprimeranosť, je síce pravda, že opatrenie spočívajúce v zmrazení finančných prostriedkov bolo voči odvolateľke prijaté preto, lebo odvolateľka je podľa Rady vo výlučnom vlastníctve subjektu, ktorý podporuje šírenie jadrových zbraní, a že toto opatrenie má pre ňu značné dôsledky. [46] Súdny dvor však už uznal, ako Súd prvého stupňa pripomenul v bode 111 napadnutého rozsudku, že „význam cieľov sledovaných aktom Spoločenstva [akým je nariadenie o prijatí reštriktívnych opatrení] môže odôvodniť negatívne následky, a to aj rozsiahle, pre určité subjekty, vrátane tých, ktoré nemajú nijakú zodpovednosť, pokiaľ ide o situáciu, ktorá viedla k prijatiu dotknutých opatrení, ale ktoré sú dotknuté najmä na svojich vlastníckych právach.“ [47] Vzhľadom na vyššie uvedený legitímny základný cieľ a na potrebu zachovať v záujme dosiahnutia tohto cieľa účinnosť reštriktívnych opatrení prijatých na základe článku 7 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia č. 423/2007, treba teda vychádzať z toho, že posúdenie neprimeranosti účinkov zmrazenia finančných prostriedkov vo vzťahu k odvolateľke bolo založené na správnom uplatnení zásad, ktoré stanovil Súdny dvor v tejto oblasti, a že Súd prvého stupňa dospel k správnemu záveru, že článok 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007, ktorý umožnil rozšíriť opatrenia spočívajúce v zmrazení finančných prostriedkov na subjekty vo vlastníctve alebo pod kontrolou Bank Melli, a teda aj na odvolateľku, nie je v rozpore so zásadou proporcionality.

54. Druhú časť prvého odvolacieho dôvodu a druhý odvolací dôvod teda treba zamietnuť ako nedôvodné.

44 — Pozri bod 109 napadnutého rozsudku.

45 — Ku skutočnosti, že iba zjavná nevhodnosť opatrenia môže mať vplyv na jeho zákonnosť, pozri rozsudky z 12. decembra 2006, Nemecko/Parlament a Rada, C-380/03, Zb. s. I-11573, bod 145 a citovanú judikatúru, a S.P.C.M. a i., už citovaný, bod 42.

46 — Pozri analogicky rozsudok Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, už citovaný, bod 358.

47 — Tamže, bod 361 a citovaná judikatúra.

C – O štvrtom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom posúdení, pokiaľ ide o povinnosť odôvodnenia sporného rozhodnutia

1. Argumentácia účastníkov konania

55. Odvolateľka, ktorá sa odvoláva tak na článok 15 ods. 3 nariadenia č. 423/2007,[48] ako aj na relevantnú judikatúru, vytýka Súdu prvého stupňa, že konštatoval, že Rada si splnila svoju povinnosť odôvodnenia sporného rozhodnutia, hoci v znení tohto rozhodnutia Rada spomenula len článok 7 ods. 2 tohto nariadenia bez toho, aby špecifikovala, podľa ktorého písmena tohto ustanovenia bola odvolateľka zapísaná do prílohy. Táto príloha navyše obsahuje konkrétne a individuálne dôvody, ktoré sa týkajú len Bank Melli, a nie Melli Bank, pričom Rada v spornom rozhodnutí tiež neuviedla dôvody, na základe ktorých dospela k presvedčeniu, že v prípade Melli Bank existuje nezanedbateľné riziko obchádzania opatrení prijatých voči jej materskej spoločnosti. Súd prvého stupňa dospel k nesprávnemu a unáhlenému záveru, že Rada sa implicitne domnievala, že odvolateľka je vo vlastníctve v zmysle článku 7 ods. 2 písm. d), a že odvolateľka bola z tohto dôvodu zapísaná do zoznamu subjektov, ktorých finančné prostriedky sa musia zmraziť. Vzhľadom na to, že do tohto zoznamu neboli zapísané všetky dcérske spoločnosti Bank Melli, odvolateľka mohla mať dôvodné pochybnosti o tom, že bola zapísaná iba preto, lebo je dcérskou spoločnosťou. Súd prvého stupňa tiež nemôže tvrdiť, že Rada vychádzala z vyvrátiteľnej domnienky, bez toho, aby sa dostal do rozporu s povinnosťou uviesť konkrétne a individuálne dôvody zápisu, ktorá je stanovená v nariadení. Skutočnosť, že žaloba o neplatnosť bola založená v prvom rade na žalobných dôvodoch týkajúcich sa tvrdenia, že odvolateľka nie je pod kontrolou Bank Melli, nemá vplyv na posúdenie povinnosti Rady odôvodniť sporné rozhodnutie. Odvolateľka napokon v odvolaní uvádza, že písomne požiadala Radu o sprístupnenie svojho spisu; skutočnosť, že toto sprístupnenie jej bolo odopreté, podľa odvolateľky preukazuje, že neexistovalo nijaké podrobné odôvodnenie týkajúce sa jej zápisu. Na rozdiel od záveru, ku ktorému dospel Súd prvého stupňa, povinnosť Rady odôvodniť rozhodnutie o zápise a uviesť jeho individuálne a konkrétne dôvody nebola dodržaná.

56. Rada a ostatní účastníci konania navrhujú zamietnuť tento odvolací dôvod, keďže v znení sporného rozhodnutia je spomenutý článok 7 ods. 2 nariadenia č. 423/2007 a bod 4 tabuľky B odkazuje na dcérske spoločnosti a pobočky Bank Melli. Vzhľadom na to, že odvolateľka bola vo výlučnom vlastníctve Bank Melli, musela vedieť o tom, že bola zapísaná preto, lebo je subjektom vo vlastníctve alebo pod kontrolou Bank Melli. Rada nie je povinná uviesť v spornom rozhodnutí všetky skutočnosti, ktoré odôvodňovali jej rozhodnutie. Odvolateľka navyše porozumela týmto dôvodom, keďže bola schopná podať žalobu o neplatnosť na Súde prvého stupňa a v rámci tejto žaloby zaujala stanovisko, ktoré v podstate spočívalo v spochybnení jej právneho a organizačného prepojenia s Bank Melli. Preto je odôvodnenie dostatočné a posúdenie Súdu prvého stupňa je z právneho hľadiska bezchybné, keďže Súd prvého stupňa použil základné zásady stanovené relevantnou judikatúrou Spoločenstva.

57. Komisia je jediným účastníkom konania, ktorý od prvej výmeny vyjadrení zastáva názor, že odvolateľka napáda aj skutočnosť, že Rada jej sporné rozhodnutie individuálne neoznámila. Komisia v prvom rade zastáva názor, že ide o nový dôvod, ktorý by mal Súdny dvor vyhlásiť za neprípustný. Komisia subsidiárne spochybňuje existenciu povinnosti Rady individuálne oznámiť rozhodnutie odvolateľke. Vo svojej replike odvolateľka tvrdí, že otázka oznámenia je jedným z aspektov argumentácie, ktorú uviedla v súvislosti s odôvodnením rozhodnutia, a preto ju Súdny dvor musí posúdiť rovnako, ako to urobil Súd prvého stupňa v rozsudku Bank Melli Iran/Rada,[49] pričom Súdny dvor by mal rozhodnúť, že v prejednávanej veci došlo k porušeniu povinnosti oznámenia. Rada a Francúzska republika vo svojej duplike toto posledné uvedené tvrdenie spochybňujú.

48 — Článok citovaný v bode 8 týchto návrhov.

49 — Už citovaný rozsudok, body 86 až 88.

2. Posúdenie

58. Odvolateľka po prvé napáda posúdenie Súdu prvého stupňa týkajúce sa odôvodnenia, ktoré Rada uviedla na podporu sporného rozhodnutia, a tvrdí, že sporné rozhodnutie neobsahuje dôvody, ktoré viedli Radu k jeho prijatiu.

59. Ako pripomenul Súd prvého stupňa,[50] povinnosť odôvodnenia je požiadavkou, ktorá je stanovená v primárnom práve,[51] ako aj v článku 15 ods. 3 nariadenia č. 423/2007.[52] Na účely posúdenia dodržania povinnosti odôvodniť rozhodnutie prijaté inštitúciou Únie je potrebné overiť, či odôvodnenie umožnilo subjektu, ktorého sa toto rozhodnutie týka, oboznámiť sa s dôvodmi prijatého opatrenia a príslušnému súdu vykonať jeho preskúmanie. Nevyžaduje sa však, aby odôvodnenie obsahovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže otázka, či je odôvodnenie aktu dostatočné, sa má posudzovať nielen s ohľadom na jeho znenie, ale aj na jeho kontext a všetky právne normy, ktoré upravujú danú oblasť.[53] Poukazujem na to, že Súd prvého stupňa tieto základné zásady potvrdil v bodoch 143 a 145 napadnutého rozsudku.

60. Súd prvého stupňa tiež pripomenul, že povinnosť odôvodnenia je základnou zásadou práva Únie, od ktorej sa možno odchýliť iba vzhľadom na naliehavé dôvody,[54] a že Rada je povinná oznámiť dotknutému subjektu „osobitné a konkrétne“ dôvody pri prijatí rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov.[55] Súd prvého stupňa, ktorý vzal do úvahy aj osobitný kontext prijatia sporného rozhodnutia, analogicky prebral úvahy, ktoré uviedol Súdny dvor v súvislosti s reštriktívnymi opatreniami prijatými v rámci boja proti terorizmu, pričom uviedol, že povinnosť odôvodnenia je o to významnejšia, že subjekty, voči ktorým sa po prvý raz prijíma opatrenie spočívajúce v zmrazení finančných prostriedkov, nemajú právo byť vopred vypočuté.[56] Z tejto judikatúry tiež vyplýva, že Rada si splní svoju povinnosť odôvodnenia, ak dotknutému subjektu oznámi dôvody, ktoré ju viedli k prijatiu rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov voči tomuto subjektu, súčasne s prijatím opatrenia alebo tak skoro, ako je to možné.[57]

61. V nadväznosti na tvrdenie, ktoré v konaní pred Súdnym dvorom uviedla Francúzska republika, že nie je potrebné, aby subjekty vo vlastníctve alebo pod kontrolou boli spomenuté v zozname osôb, subjektov a orgánov, ktorých finančné prostriedky sa musia zmraziť, pripomínam, že z článku 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 naopak jednoznačne vyplýva, že „príloha V zahŕňa fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány… označené za osoby, subjekty alebo orgány, ktoré sú… vo vlastníctve alebo pod kontrolou.“ Inak povedané toto nariadenie stanovuje formálny zápis subjektov v zmysle článku 7 ods. 2 písm. d) do tejto prílohy. Posúdenie Súdu prvého stupňa týkajúce sa tejto otázky[58] je teda správne.

62. Na základe vyššie uvedených zásad Súd prvého stupňa následne dospel k záveru, že odôvodnenie sporného rozhodnutia je dostatočné, aj keď je „mimoriadne stručné“.[59] Posúdenie Súdu prvého stupňa bolo založené na tom, či odôvodnenie uvedené v spornom rozhodnutí umožnilo odvolateľke pochopiť dôvody, pre ktoré došlo k zmrazeniu jej finančných prostriedkov. V tejto súvislosti svedčia viaceré skutočnosti v prospech podrobnej analýzy Súdu prvého stupňa.

50 — Pozri bod 143 napadnutého rozsudku.
51 — Článok 253 ES.
52 — Pozri bod 8 týchto návrhov.
53 — Pozri okrem iného rozsudok z 1. februára 2007, Sison/Rada, C-266/05 P, Zb. s. I-1233, bod 80.
54 — Pozri body 143 a 144 napadnutého rozsudku.
55 — Pozri bod 144 napadnutého rozsudku.
56 — Pozri bod 143 napadnutého rozsudku.
57 — Pozri bod 144 napadnutého rozsudku.
58 — Pozri bod 146 napadnutého rozsudku.
59 — Pozri bod 148 napadnutého rozsudku.

63. Je pravda, že Rada v spornom rozhodnutí uviedla jediný odsek, ktorý obsahoval dôvody, pre ktoré zapísala Bank Melli a jej dcérske spoločnosti a pobočky do zoznamu, a že dôvody uvedené v kolónke „Dôvody“ sa týkajú v prvom rade Bank Melli, a nie odvolateľky. Napriek tomu, pokiaľ, ako sa domnievam, povinnosť odôvodnenia treba posudzovať s prihliadnutím na to, či dotknutá osoba porozumela dôvodom svojho zápisu a bola schopná posúdiť – a prípadne napadnúť – ich opodstatnenosť, treba konštatovať, že v znení rozhodnutia je spomenutý článok 7 ods. 2 nariadenia č. 423/2007. Okrem toho v kolónke „Názov“ v bode 4 tabuľky B prílohy sporného rozhodnutia je uvedené „Bank Melli, Melli Bank Iran a *všetky pobočky a dcérske spoločnosti*“.[60] Nemožno uznať argumentáciu odvolateľky, ktorá spočíva v tvrdení, že musela „hádať“, na ktorom písmene uvedeného článku 7 ods. 2 je založené rozhodnutie o zmrazení jej finančných prostriedkov, keďže jej muselo byť známe, že je vo výlučnom vlastníctve Bank Melli. Vzhľadom na to, že článok 7 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 423/2007 stanovuje, že sa zmrazia finančné prostriedky subjektov označených za subjekty „vo vlastníctve alebo pod kontrolou“, uvedenie dcérskych spoločností a pobočiek v bode 4 tabuľky B prílohy popri osobitnom uvedení odvolateľky a jej poštovej adresy podľa môjho názoru predstavuje dostatočné uvedenie dôvodov zápisu. Tento záver však nebráni tomu, aby odvolateľka po prijatí rozhodnutia požiadala Radu o doplňujúce informácie týkajúce sa dôvodov, ktoré ju viedli k záveru, že v prípade odvolateľky existuje nezanedbateľné riziko, že jej materská spoločnosť na ňu bude vyvíjať nátlak, ktorý môže viesť k obchádzaniu reštriktívnych opatrení prijatých voči tejto materskej spoločnosti, v rozsahu, v akom ich Rada môže odvolateľke oznámiť. Napokon dodávam, že skutočnosť, že odvolateľka je vo výlučnom vlastníctve svojej materskej spoločnosti, nie je irelevantná pre posúdenie dostatočnosti odôvodnenia, ktoré musí vykonať Súdny dvor. Inak povedané, hoci skutočnosť, že toto odôvodnenie je stručné, by v prejednávanej veci nemala byť prekážkou jeho dostatočnosti, Rada by mala zrejme vynaložiť väčšie úsilie v prípadoch, keď vlastníctvo alebo kontrola nie sú také zrejmé.

64. Okrem toho odvolateľka v odvolaní poukázala na svoju korešpondenciu s Radou týkajúcu sa sprístupnenia jej spisu. Toto tvrdenie nemá vplyv na posúdenie tohto odvolacieho dôvodu. Aj v prípade, ak by táto výhrada bola prípustná – o čom nie som presvedčený[61] –, sa totiž v každom prípade netýka otázky dostatočnosti odôvodnenia uvedeného v samotnom rozhodnutí, ale skôr samostatnej otázky prístupu k spisu, ktorá však v konaní pred Súdom prvého stupňa nebola vznesená.

65. Za týchto okolností sa Súd prvého stupňa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že aj napriek tomu, že odôvodnenie sporného rozhodnutia je vo vzťahu k odvolateľke stručné, je primerané vzhľadom na dané okolnosti a dostatočné na to, aby jednak umožnilo odvolateľke pochopiť a posúdiť dôvody, ktoré viedli Radu k prijatiu tohto rozhodnutia voči nej, a jednak umožnilo Súdu prvého stupňa vykonať jeho preskúmanie.

66. Pokiaľ ide o otázku, či sporné rozhodnutie malo byť oznámené odvolateľke, mám vážne pochybnosti o tom, či sú tvrdenia, ktoré odvolateľka vo svojej replike označila za rozšírenie tohto odvolacieho dôvodu, prípustné. Nijaký žalobný dôvod vznesený v konaní pred Súdom prvého stupňa totiž nesmeroval proti tomu, že Rada sporné rozhodnutie individuálne neoznámila. Preto sa Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku na rozdiel od rozsudku Bank Melli Iran/Rada,[62] na ktorý poukazuje odvolateľka, týmto žalobným dôvodom vôbec nezaoberal, keďže takýto žalobný dôvod vôbec nebol vznesený. Preto aj za predpokladu, že odvolateľka mala v úmysle zaoberať sa touto otázkou v odvolacom konaní, jej argumentácia v každom prípade nesmeruje proti napadnutému rozsudku.

60 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

61 — Pripomínam totiž, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že ak sa „účastníkovi umožní predložiť žalobný dôvod alebo tvrdenia, ktoré neboli predložené v konaní pred Všeobecným súdom, po prvýkrát v konaní pred Súdnym dvorom, povolí sa mu predložiť Súdnemu dvoru, ktorý má obmedzené právomoci v odvolacom konaní, spor v širšom rozsahu, než bol ten, ktorým sa zaoberal Všeobecný súd. V rámci odvolacieho konania je teda právomoc Súdneho dvora obmedzená na posúdenie právneho riešenia žalobných dôvodov prerokúvaných v prvostupňovom konaní“ (rozsudok z 21. septembra 2010, Švédsko a i./API a Komisia, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, Zb. s. I-8533, bod 126 a citovaná judikatúra).

62 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 12.

67. Je teda zrejmé, že v tomto prípade ide o nový dôvod, ktorý odvolateľka vzniesla vo svojej replike v reakcii na výklad bodu 116 odvolania zo strany Komisie, ktorý podľa názoru Komisie smeroval proti spôsobu, akým bolo rozhodnutie oznámené odvolateľke, a ktorému preto venovala značnú pozornosť vo svojom vyjadrení k odvolaniu.

68. S takýmto výkladom tohto bodu sa nestotožňujem. V originálnej verzii bodu 116 sa síce uvádza, že judikatúra Súdu prvého stupňa „makes it clear that a person must be *notified* of the reasons for a decision against him at the time at which the decision is made" [„z judikatúry Súdu prvého stupňa je zrejmé, že osobe sa musia *oznámiť* dôvody rozhodnutia prijatého voči nej v čase prijatia tohto rozhodnutia"].[63] Odvolateľka však v každom prípade nikde inde v odvolaní neuviedla argumentáciu, ktorou by sa snažila preukázať, že Rada má povinnosť individuálneho oznámenia. Bolo by zjavne neprimerané domnievať sa, že zo samotného použitia pojmu „notified" v pôvodnom podaní vyplýva uplatnenie odvolacieho dôvodu týkajúceho sa povinnosti individuálneho oznámenia sporného rozhodnutia. Odvolateľka v každom prípade nemohla uplatniť takýto dôvod, pretože, ako som už zdôraznil vyššie, neuplatnila ho v konaní pred Súdom prvého stupňa. Skutočnosť, že účastníci konania sa v rámci repliky a dupliky a následne na pojednávaní zaoberali touto otázkou, by teda nemala pomýliť Súdny dvor, pokiaľ ide o prípustnosť tvrdení súvisiacich s oznámením, ktoré predstavujú nový dôvod založený na porušení povinnosti oznámenia zo strany Rady, ktorý je z tohto dôvodu neprípustný, keďže právomoc Súdneho dvora je obmedzená na posúdenie právneho riešenia žalobných dôvodov prejednávaných v prvostupňovom konaní.[64]

69. Štvrtý odvolací dôvod by sa mal teda zamietnuť, a to sčasti ako nedôvodný a sčasti ako neprípustný.

IV – O trovách

70. Podľa článku 122 prvého odseku rokovacieho poriadku, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne aj o trovách konania. Podľa článku 69 ods. 2 tohto rokovacieho poriadku, ktorý sa na základe článku 118 tohto rokovacieho poriadku vzťahuje na odvolacie konanie, účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Rada navrhla uložiť odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania a odvolateľka podľa môjho názoru nemôže mať so svojimi odvolacími dôvodmi úspech, je potrebné uložiť jej povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania. Vzhľadom na to, že Francúzska republika, Spojené kráľovstvo a Komisia sa zúčastnili konania pred Súdnym dvorom na základe článku 115 rokovacieho poriadku, podľa článku 69 ods. 4 rokovacieho poriadku znášajú svoje vlastné trovy konania.

V – Návrh

71. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Odvolanie sa zamieta.

2. Melli Bank plc je povinná nahradiť trovy vynaložené Radou Európskej únie.

63 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

64 — Z rozsiahlej judikatúry pozri už citované rozsudky Sison/Rada, bod 95 a citovanú judikatúru, a Švédsko a i./API a Komisia, bod 126 a citovanú judikatúru. Pre prípad, ak by Súdny dvor rozhodol inak, odkazujem na bod 32 a nasl. návrhov, ktoré dnes prednesiem vo veci Bank Melli Iran/Rada, C-548/09 P, v ktorých som navrhol, aby Súdny dvor rozhodol, že Rada má povinnosť individuálne oznámiť sporné rozhodnutie, avšak porušenie tejto povinnosti nemožno sankcionovať z hľadiska zákonnosti, ale naopak iba z hľadiska uplatniteľnosti tohto rozhodnutia.